

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0157

Zprávy o Severní Makedonii za roky 2023 a 2024

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. července 2025 ke zprávám Komise o Severní Makedonii za rok 2023 a 2024 (2025/2021(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Severní Makedonie na straně druhé¹,
- s ohledem na žádost Severní Makedonie o členství v Evropské unii předloženou dne 22. března 2004,
- s ohledem na rozhodnutí Evropské rady ze dne 16. prosince 2005 udělit Severní Makedonii status kandidátské země EU,
- s ohledem na závěry přijaté Evropskou radou ve dnech 19.–20. června 2003, včetně přílohy nazvané „Soluňská agenda pro země západního Balkánu: směřování k evropské integraci“,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III)²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu³,

¹ Úř. věst. L 84, 20.3.2004, s. 13, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(2)/oj).

² Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>.

³ Úř. věst. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. února 2020 s názvem „Posílení procesu přistoupení – přesvědčivá perspektiva EU pro západní Balkán“ (COM(2020)0057),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2023“ (COM(2023)0690) doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Severní Makedonii za rok 2023“ (SWD(2023)0693),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané „Nový plán růstu pro západní Balkán“ (COM(2023)0691),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. března 2024 o předvstupních reformách a přezkumech předvstupní politiky (COM(2024)0146),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. července 2024 nazvané „Zpráva o právním státu 2024“ (COM(2024)0800), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o právním státu 2024 – kapitola o stavu právního státu v Severní Makedonii“ (SWD(2024)0830),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. října 2024 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2024“ (COM(2024)0690) doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Severní Makedonii za rok 2024“ (SWD(2024)0693),
- s ohledem na Program reforem Severní Makedonie schválený Komisí v rámci Nástroje pro reformy a růst dne 23. října 2024,
- s ohledem na prohlášení ze summitů EU – západní Balkán, které se konaly 13. prosince 2023 a 18. prosince 2024 v Bruselu, jakož i na prohlášení ze summitů EU – západní Balkán, které se konaly v Sofii v roce 2018, Záhřebu v roce 2020 a Brdu pri Kranju v roce 2021, na prohlášení o společném regionálním trhu a na prohlášení o zelené agendě pro západní Balkán dohodnuté dne 10. listopadu 2020 na summitu v Sofii v rámci berlínského procesu,
- s ohledem na závěry Rady o rozšíření – Severní Makedonie a Albánie ze dne 18. července 2022 a na závěry Rady o rozšíření ze dne 17. prosince 2024,
- s ohledem na závěrečnou zprávu volební pozorovatelské mise Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE/ODIHR) ze dne 23. září 2024 o předčasné prezidentské volbě dne 24. dubna 2024 a předčasných parlamentních volbách dne 8. května 2024 v Severní Makedonii,
- s ohledem na berlínský proces zahájený dne 28. srpna 2014,

- s ohledem na Smlouvu o přátelství, dobrých sousedských vztazích a spolupráci mezi Bulharskem a Severní Makedonií podepsanou dne 1. srpna 2017 a ratifikovanou v lednu 2018,
 - s ohledem na Konečnou dohodu o urovnání neshod popsanych v rezolucích Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 817 (1993) a 845 (1993), ukončení prozatímní dohody z roku 1995 a vytvoření strategického partnerství mezi Řeckem a Severní Makedonií ze dne 17. června 2018 známou také jako Prespanská dohoda,
 - s ohledem na společný pracovní dokument útvarů Komise nazvaný „Cíle a ukazatele pro stanovení rámce provádění akčního plánu pro rovnost žen a mužů III (2021-2025)“ (SWD(2020)0284), který doprovází společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů (GAP) III – ambiciózní vize pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020)0017), a na prováděcí plán na úrovni jednotlivých zemí pro Severní Makedonii,
 - s ohledem na zprávu Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI) o Severní Makedonii, která byla přijata dne 29. června 2023 a zveřejněna dne 20. září 2023,
 - s ohledem na prohlášení a společná doporučení přijatá na 23. schůzi Smíšeného parlamentního výboru EU-Severní Makedonie, která se konala ve dnech 27. a 28. února 2025 ve Skopje,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o Severní Makedonii, zejména na své usnesení ze dne 24. října 2019 o zahájení přístupových jednání se Severní Makedonií a Albánií¹,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0118/2025),
- A. vzhledem k tomu, že Severní Makedonie má od roku 2005 status kandidátské země EU a v prosinci 2023 úspěšně dokončila proces prověřování;
- B. vzhledem k tomu, že ambice občanů Severní Makedonie stát se součástí EU vedly ke značnému pokroku, pokud jde o demokracii a sociálně-ekonomické reformy, zatímco proces přistoupení se z různých důvodů i nadále potýká s politováníhodnými prodlevami;
- C. vzhledem k tomu, že EU od roku 2020 poskytla v rámci makrofinanční pomoci úvěry ve výši přibližně 210 milionů EUR,

¹ Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 86.

jejichž cílem je stabilizovat makedonské hospodářství, pomoci při ožívání po pandemii COVID-19 a urychlit pokrok reforem;

- D. vzhledem k tomu, že Severní Makedonie je partnerem, který jedná v souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU a v naprosté většině případů hraje v tomto regionu konstruktivní úlohu; vzhledem k tomu, že se Severní Makedonie nedávno zdržela hlasování o rezoluci Valného shromáždění OSN ES-11/7 ze dne 24. února 2025 o Ukrajině a podpořila alternativní rezoluci prosazovanou Spojenými státy americkými, což svědčí o neočekávaném a politováníhodném odklonu od procesu sbližování její zahraniční politiky;
- E. vzhledem k tomu, že Severní Makedonie se účastní vojenských operací EU pro řešení krizí, včetně operace EUFOR Althea v Bosně a Hercegovině;
- F. vzhledem k tomu, že Rada v červenci 2022 dospěla k novým závěrům, což znamená, že Severní Makedonie musí v souladu se svými závazky přijmout zbývající ústavní reformy, aby mohla být okamžitě dokončena zahajovací fáze přístupových jednání;
- G. vzhledem k tomu, že geopolitické změny, válka na Ukrajině, dezinformace a misinformace mají silný dopad na všechny evropské země, a to jak z politického, tak ekonomického hlediska;
- H. vzhledem k tomu, že Severní Makedonie je i nadále terčem operací škodlivého zahraničního vměšování, včetně snah o rozbití sociální struktury této země a zneužívání protiujijských nálad, zejména prostřednictvím srbskojazyčných bulvárních a sdělovacích prostředků, které fungují jako regionální hlásné trouby kremelského narativu a mají značný vliv; vzhledem k tomu, že Severní Makedonie v letech 2018 až 2023 vyhostila 13 ruských diplomatů za jednání neslučitelné s jejich diplomatickým statutem, což ukazuje na to, že v zemi i nadále působí skryté vlivové sítě; vzhledem k tomu, že Čína se snaží rozšířit svůj vliv prostřednictvím kontroly informací, investiční diplomacie a donucovacích doložek v dohodách o půjčkách na infrastrukturu;
- I. vzhledem k tomu, že orgány Severní Makedonie navrhly v souvislosti se změnou ústavy řešení, která nesplňovala podmínky závěrů Rady z července 2022;
- J. vzhledem k tomu, že se očekává, že každá přístupující země bude respektovat demokratické hodnoty, právní stát a lidská práva a bude dodržovat právo EU;
- K. vzhledem k tomu, že Rada jednoznačně nevyloučila přijetí dalších nových podmínek pro zahájení přístupových jednání;

1. znovu opakuje, že plně podporuje pokračující a trvalé odhodlání Severní Makedonie vstoupit do EU a provést transformační změny, které jsou nezbytné ke splnění přístupových kritérií; oceňuje odhodlání této země začlenit se do Evropy a vybízí ji k tomu, aby nadále usilovala o pokrok v reformách, které ji přiblíží EU, a to navzdory výzvám a nezdarům, jež pro makedonskou společnost představují zkoušku trpělivosti a důvěry;
2. zdůrazňuje, že přistoupení k EU zůstává otázkou politické vůle při plnění kritérií a přijatých závazků, a to jak z hlediska provedení nezbytných reforem, tak při přijímání nezbytných ústavních změn;
3. připomíná, že je třeba zachovat dynamiku a důvěryhodnost procesu integrace do EU; konstatuje, že Severní Makedonie i nadále prokazuje odhodlání k integraci do EU a sladění s jejími politikami; vyzývá k rychlému pokroku v přístupových jednáních, přičemž připomíná, že je důležité přijmout ústavní změny; naléhavě vyzývá Evropskou radu, aby dala veřejně a jednoznačně najevo, že má Rada v úmyslu rychle a bezpodmínečně přijmout kladné rozhodnutí o zahájení další fáze přístupových jednání se Severní Makedonií, jakmile budou splněny podmínky uvedené v jejích závěrech ze dne 18. července 2022; vybízí všechny politické strany v Severní Makedonii, aby se zapojily do konstruktivního dialogu s cílem dosáhnout na těchto změnách nezbytné shody, což by posílilo multietnický charakter země a urychlilo její pokrok směrem ke členství v EU; domnívá se, že posílení vazeb mezi různými etnickými skupinami má zásadní význam pro zlepšování sociální soudržnosti a zajišťování účinnější správy věcí veřejných; vyzývá členské státy, Radu a Komisi, aby zajistily předvídatelnost a důvěryhodnost procesu přistoupení, a to i s cílem udržet širokou podporu přistoupení v přístupujících zemích;
4. vítá úspěšné dokončení procesu prověřování Severní Makedonie na konci roku 2023; vybízí Severní Makedonii, aby přijala ústavní změny, které se země zavázala provést, jak to požaduje Rada, aby přístupová jednání mohla pokračovat;
5. oceňuje odhodlání makedonských občanů k integraci do EU a podporu, kterou tomuto projektu projevují dvě desetiletí poté, co byl proces zahájen; naléhavě vyzývá Komisi, aby vyvíjela maximální úsilí a pomáhala orgánům Severní Makedonie dokončit nezbytné kroky před vstupem do další fáze jednání a následně v průběhu procesu vyjednávání, aby jim pomáhala naplnit očekávání občanů této země a uplatňovala opatření usnadňující postupnou integraci do struktur EU, čímž se zvýší důvěra v EU a její demokratické hodnoty;
6. zdůrazňuje, že proces přistoupení by neměl být využíván k řešení dvoustranných sporů, ke komplikování pokroku na evropské cestě založené na zásluhách ani by neměl převážet nad širšími strategickými zájmy Unie, ale že tyto spory je třeba řešit spíše

prostřednictvím otevřeného dialogu a skutečné spolupráce; zdůrazňuje, že přístupová jednání by měla probíhat podle jasných pravidel, měla by se řídit objektivními kritérii a měla by být založena výhradně na zásluhách a plnění přístupových kritérií (kodaňská kritéria), která vyžadují důkladné reformy v základních oblastech, jakož i na existenci stabilních institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin;

7. znovu potvrzuje, že respektování jazykové, kulturní a národní identity je nepostradatelnou součástí procesu přistoupení k EU a základním prvkem demokratických společenství, který bude po přistoupení k rodině evropských národů dále prohlouben;
8. znovu vyzývá k tomu, aby byla posílena schopnost EU jednat, a to prostřednictvím reformy jejího rozhodování, mimo jiné zavedením hlasování kvalifikovanou většinou o dílčích krocích v procesu přistoupení, zejména na začátku jednání a při zahajování a uzavírání jednotlivých okruhů a kapitol jednání;
9. vítá nový Nástroj pro reformy a růst pro západní Balkán, který poskytne Severní Makedonii 750 milionů EUR ve formě grantů a půjček, pokud splní podmínky stanovené v jejím programu reforem; vítá v této souvislosti vynikající a ambiciózní program reforem, který stanoví jasné a transparentní cíle a úkoly, a vyzývá orgány, aby se zaměřovaly na jeho důsledné provádění; zdůrazňuje, že je třeba se zaměřovat na vybízení k reformám a posilování hospodářské stability, jakož i na veřejnou správu, správu věcí veřejných, právní stát a boj proti korupci, dekarbonizaci a ekologickou transformaci, digitalizaci, konektivitu a rozvoj lidského kapitálu a zároveň řešit sociální výzvy;
10. bere na vědomí skutečnost, že Severní Makedonie dostává od jednotlivých členských států finanční podporu a že mezi nimi existuje dobrá spolupráce; varuje však před posilováním spojení s neliberálními režimy;
11. chválí Severní Makedonii za její dlouhodobou snahu při procesu integrace do EU a vyjadřuje politování nad zpožděními v procesu přistoupení; vítá tuto stabilitu a vybízí k pokračujícímu úsilí při ochraně vztahů mezi etniky a provádění Ochridské rámcové dohody;
12. vybízí Severní Makedonii, aby při plnění očekávání EU na základě rámce pro jednání a závěrů Rady z července 2022 dosáhla hmatatelných výsledků, včetně příslušných ústavních změn, v souladu se závazky země;
13. naléhavě vyzývá Severní Makedonii, aby se více snažila posilovat právní stát a nezávislost soudnictví, včetně jmenování soudců a fungování Soudní rady, bojovala proti korupci, přistoupila k reformě veřejné správy a dosáhla pokroku v oblasti transparentnosti a koncentrace vlastnictví sdělovacích prostředků;

vybízí k dalšímu provádění systémových opatření s cílem zajistit transparentnost a účinnost správy věcí veřejných;

14. vyjadřuje hluboký zármutek a upřímnou solidaritu v souvislosti s tragickým požárem v nočním klubu v Kočani, který vedl k úmrtí více než 50 mladých lidí a ke zranění více než 150 dalších, a vyjadřuje soustrast obětem a jejich rodinám; oceňuje rychlé využití mechanismu civilní ochrany EU a pomoc, kterou poskytly členské státy k záchraně co největšího počtu životů; oceňuje sousední země a země EU, zejména Řecko a Bulharsko, za okamžitou podporu a solidaritu i za lékařskou péči, kterou poskytly obětem;

Fungování demokratických institucí

15. konstatuje, že zatímco demokratické instituce v Severní Makedonii fungují uspokojivě, největší překážkou pro politické reformy je i nadále politická polarizace; vyzývá politické strany zastoupené v parlamentu Severní Makedonie, aby o dosažení dohody na těchto reformách usilovaly společně;
16. vítá skutečnost, že Shromáždění Republiky Severní Makedonie (Sobranie) přijalo s podporou Evropského parlamentu v rámci dialogu Jeana Monneta nový jednací řád; zdůrazňuje však, že přetrvávající politická polarizace nadále brzdí důležité reformy a setkání; zdůrazňuje, že spolupráce napříč politickými stranami a lepší politická atmosféra jsou i nadále zásadní pro rychlejší provádění reforem souvisejících s EU a posílení demokratických institucí;
17. se znepokojením konstatuje, že přibližně polovina všech zákonů, které shromáždění Sobranie přijalo v roce 2023, byla schválena prostřednictvím zkrácených postupů; vyzývá shromáždění Sobranie, aby s ohledem na závěry dialogu Jeana Monneta zlepšilo své legislativní plánování, koordinaci a kvalitu prostřednictvím řádných konzultačních postupů a parlamentního dohledu a aby se vyhýbalo zrychleným postupům;
18. zdůrazňuje, že ačkoli parlamentní a prezidentské volby v roce 2024 byly konkurenční a demokratické a byly provedeny změny volebního zákona, je nadále zapotřebí komplexní volební reforma; důrazně vyzývá k provedení zbývajících doporučení OBSE/ODIHR a Benátské komise prostřednictvím inkluzivní revize volebního zákona, přičemž zdůrazňuje, že je důležité izolovat budoucí volební procesy před nepřátelským zahraničním vměšováním a manipulací s informacemi, mimo jiné přijetím přísných pravidel v oblasti kybernetické bezpečnosti a transparentnosti on-line kampaní;
19. vyzývá k lepší regulaci financování politických stran a kampaní, včetně opatření ke zvýšení transparentnosti financování a výdajů politických stran; naléhavě vyzývá k revizi pravidel pro reklamu

zadávanou státem v komerčních sdělovacích prostředcích a placenou politickou reklamou; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí funkční mechanismy dohledu, které zajistí integritu financování politických stran a rovný a přiměřený přístup politických stran a nezávislých kandidátů do sdělovacích prostředků;

20. vyzývá k pokračující modernizaci veřejné správy založené na zásluhách, řešení systémových problémů vyplývajících z politizace, posílení transparentních postupů přijímání zaměstnanců i reformě místní samosprávy s cílem poskytovat lepší sociální služby občanům a připravit uzpůsobené strategie místního a regionálního rozvoje; naléhavě vyzývá orgány, aby zvýšily své úsilí a přijaly a prováděly nezbytné právní předpisy s cílem posílit důvěru veřejnosti ve veřejnou správu a podpořit odolnou a schopnou veřejnou službu, která bude schopna účinně reagovat na stávající výzvy a sloužit potřebám komunity; oceňuje strategii veřejné správy na období 2023–2030 a související akční plán na období 2023–2026 přijatý v červenci 2023; uznává, že pokrývá všechny příslušné oblasti reformy a že stanoví jasný základ, cíle a úkoly, čímž určuje klíčové politické výzvy; vyjadřuje však politování nad tím, že míra provádění zůstává nízká;
21. vyzývá k uskutečnění dalších kroků k zajištění systémové odpovědnosti veřejných institucí prostřednictvím smysluplných a veřejných konzultací se zúčastněnými stranami, a to i pokud jde o provádění programu reformy, a k poskytování zpětné vazby na základě uskutečněných konzultací; oceňuje zákon o obecných správních postupech, jehož cílem je zjednodušování, důrazně však doporučuje, aby byl systematicky prováděn ve všech správních orgánech;
22. naléhavě vyzývá orgány Severní Makedonie, aby se zdržely neprůhledného a zpolitizovaného propouštění a obsazování funkcí v nezávislých orgánech a agenturách a aby zajistily odpovídající financování těchto institucí a důsledné provádění přijatých rozhodnutí a doporučení; s politováním konstatuje, že stále nebylo dosaženo dostatečného pokroku při posilování úřadu veřejného ochránce práv;

Sdělovací prostředky a občanská společnost

23. vítá dlouhodobý pokrok Severní Makedonie při zajišťování svobody sdělovacích prostředků; připomíná však, že třeba pokračovat v reformách k zajištění nezávislého a odolného mediálního prostředí, včetně reformy právního rámce upravujícího on-line a off-line sdělovací prostředky, s cílem dosáhnout plného souladu s Evropským aktem o svobodě sdělovacích prostředků¹, a řešit přetrvávající

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby

problémy týkající se transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků, zveřejňování informací v digitálních médiích a koncentrace sdělovacích prostředků; zdůrazňuje, že je zapotřebí reforma sdělovacích prostředků, která se bude přednostně zaměřovat na opatření proti jejich koncentraci s cílem chránit novinářskou integritu; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné bojovat proti zlovolnému zahraničnímu vlivu na mediální prostředí, včetně dezinformací šířených subjekty spojenými s Ruskem a Čínou;

24. vyzývá orgány, aby přijaly právní rámec, který bude účinně chránit novináře, obránce lidských práv, ekologické aktivisty a další zúčastněné strany před strategickými soudními řízeními proti účasti veřejnosti, a aby prováděly ustanovení směrnice EU o ochraně před strategickými soudními řízeními proti účasti veřejnosti¹;
25. naléhavě vyzývá orgány, aby zajišťovaly plnou transparentnost a neomezený přístup občanů k informacím;
26. se znepokojením bere na vědomí obnovení reklamy zadávané státem v komerčních médiích v Severní Makedonii; zdůrazňuje, že se tím zvyšuje riziko, že mediální trh bude vystaven narušování a nepatřičnému politickému vlivu, což ohrozí nezávislost a pluralitu sdělovacích prostředků; znovu vyzývá ke komplexní reformě pravidel upravujících státní financování a reklamu politických stran ve sdělovacích prostředcích, a poukazuje na nedostatečnou transparentnost, dlouhodobé zneužívání státních prostředků na politickou reklamu a přetrvávající riziko, že bude prostřednictvím neprůhledných mechanismů financování ohrožena nezávislost sdělovacích prostředků; naléhavě vyzývá k tomu, aby byly tyto reformy přijaty a provedeny před místními volbami, které se mají konat na podzim 2025;
27. zdůrazňuje, že je třeba posílit nezávislost a kapacitu regulačního orgánu pro sdělovací prostředky, veřejnoprávního vysílání a regulačního orgánu v oblasti elektronické komunikace;
28. vybízí k opatřením na posílení redakční a finanční nezávislosti, nestrannosti a profesionality veřejnoprávních vysílacích stanic a regulačních orgánů pro sdělovací prostředky, přičemž si je vědom toho, že jmenování klíčových orgánů dohledu má dlouhodobé zpoždění a že je zapotřebí komplexní úsilí o modernizaci; vyzývá

na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií) (Úř. věst. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1069 ze dne 11. dubna 2024 o ochraně osob zapojených do účasti veřejnosti před zjevně neopodstatněnými žalobními návrhy nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategická soudní řízení proti účasti veřejnosti“) (Úř. věst. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj>).

k přísnějším pravidlům v oblasti transparentnosti a vlastnictví s cílem odhalit skrytý vliv, včetně mediálního obsahu financovaného ze zahraničí, a k vytvoření mechanismů pro identifikaci a narušování koordinovaných zahraničních dezinformačních sítí;

29. konstatuje, že některé čínské diplomatické subjekty financují placený obsah a názory v makedonských sdělovacích prostředcích, aniž by byly jasné označeny; připomíná, že analýza z roku 2023 zjistila, že ruští státní aktéři využívali srbských sdělovacích prostředků k šíření nepřátelských narativů vůči NATO a k tvrzení, že EU vyvíjí na Severní Makedonii tlak, aby „se vzdala své identity“;
30. vyjadřuje znepokojení nad pokračujícími hrozbami a útoky zaměřenými na nezávislé novináře a pracovníky sdělovacích prostředků, včetně misogynního obtěžování na internetu namířeného proti novinářkám, jež často cílí na ty, kdo informují o právním státu, korupci a spravedlnosti; vítá jmenování zvláštního státního zástupce ke sledování těchto útoků na novináře a k dohledu nad zaváděním mechanismů pro oznamování kybernetické šikany; vyzývá k přijetí přísnějších opatření na ochranu pracovníků sdělovacích prostředků před fyzickými i nefyzickými hrozbami, obtěžováním a nevhodnými výroky veřejných činitelů;
31. vybízí Severní Makedonii, aby pokračovala v boji proti nenávistným verbálním projevům ve všech jejich podobách, ať už jsou namířeny proti kterýmukoli skupinám, aby nenávistným verbálním projevům, trestným činům z nenávisti a zastrašováním proaktivně předcházela a důkladně je vyšetřovala a aby systematicky stíhala související útoky s cílem dosáhnout odsouzení pachatelů a zajistit bezpečnost a ochranu skupin, proti kterým jsou namířeny, například novináři, příslušníci menšin, komunity, jako jsou Bulhaři, a další zranitelné skupiny;
32. vyjadřuje znepokojení nad nárůstem nenávistných verbálních projevů a sílící hrozbou dezinformací v on-line sdělovacích prostředcích, nad nimiž nemá národní agentura pro zvukové a audiovizuální mediální služby žádnou regulační pravomoc; vyzývá k posílení opatření na podporu investigativní žurnalistiky, schopnosti ověřovat fakta a mediální gramotnosti a na zlepšení právního rámce a interinstitucionální kapacity s cílem bojovat proti nenávistným verbálním projevům, dezinformacím a zahraničnímu vměšování; je znepokojen rozsáhlými dezinformačními kampaněmi, které zpochybňují demokratické hodnoty a cíl země směřovat k členství v EU; v této souvislosti vyzývá orgány EU k tomu, aby Severní Makedonii pomáhaly tyto škodlivé dopady zmírňovat; vítá iniciativy občanské společnosti podporující ověřování faktů, digitální gramotnost na školách a boj proti šíření nenávistných projevů a konstatuje, že téměř 50 % občanů Severní Makedonie přijímá nepravdivé narativy o mezinárodních událostech, zejména pokud jde

o válku na Ukrajině, a zdůrazňuje proto, že je naléhavě nutné posílit odolnost společnosti vůči zlovolné manipulaci s informacemi;

33. zdůrazňuje, že občanská společnost má zásadní význam pro podporu demokracie a pluralismu a pro dobrou správu věcí veřejných a sociální pokrok; vítá dynamickou a konstruktivní občanskou společnost v této zemi, která hraje velmi důležitou a pozitivní úlohu v reformním procesu, a připomíná, že je třeba vyvinout další úsilí k zajištění inkluzivních, včasných a smysluplných konzultací a transparentnosti, jakož i formálních mechanismů spolupráce; v této souvislosti vítá nedávné zahájení procesu obnovení Rady pro spolupráci mezi vládou a sektorem občanské společnosti a pro rozvoj tohoto sektoru a vyzývá k posílené spolupráci mezi vládou a občanskou společností, zejména při zmírňování dopadů nedávného „zmrazení“ finančních prostředků Agentury USA pro mezinárodní rozvoj (USAID) na občanskou společnost; konstatuje, že ačkoli organizace občanské společnosti působí v celkově příznivém prostředí, je třeba zavést rámce k zajištění toho, aby jejich veřejné financování bylo navýšeno a aby mechanismy veřejného financování byly transparentní; je znepokojen zprávami o nárůstu nepřátelských prohlášení vůči občanské společnosti a vybízí ministerstvo vnitra, aby spolu s organizacemi občanské společnosti vypracovalo bezpečnostní protokol pro obránce lidských práv s cílem zajistit jejich ochranu před hrozbami ze strany nestátních subjektů; naléhavě vyzývá k dalšímu posílení úlohy občanské společnosti zajištěním toho, že bude i nadále smysluplně začleňována do rozhodovacího procesu a že před přijetím právních předpisů týkajících se organizací občanské společnosti bude konzultována Benátská komise;

Základní práva

34. oceňuje Severní Makedonii za ratifikaci většiny mezinárodních nástrojů v oblasti lidských práv; vyjadřuje však znepokojení nad úrovní jejich provádění, nad nedostatečným pokrokem v oblasti rovnosti žen a mužů, vzestupem antigenderových hnutí a posilováním jejich vlivu, což má negativní dopad na legislativní procesy a procesy tvorby politik; naléhavě vyzývá vládu, aby plně prováděla Istanbulskou úmluvu; vyzývá orgány, aby přijaly nový zákon o rovnosti žen a mužů, aby posílily formální vládní struktury pověřené podporou rovnosti žen a mužů a zlepšováním postavení a práv žen na všech úrovních, a aby zajistily účinné provádění strategie pro rovnost žen a mužů a národního akčního plánu posílením interinstitucionální koordinace a harmonizací vnitrostátních politik s *acquis* EU;
35. naléhavě vyzývá orgány, aby zajistily plné a účinné provádění stávajícího právního rámce na ochranu obětí genderově podmíněného a domácího násilí, a to přidělením dostatečných rozpočtových prostředků na prevenci a zlepšením přístupu k podpůrným službám, ochranným mechanismům a prosazováním

právně zaručených sociálních a ekonomických práv obětí; v této souvislosti konstatuje, že v roce 2023 byl přijat zákon o finančním odškodnění obětí násilných trestných činů, který zahrnuje normy Istanbulské úmluvy s cílem poskytnout obětem genderově podmíněného násilí lepší ochranu; dále naléhavě vyzývá orgány, aby se více snažily omezovat a zmírňovat genderově podmíněné a domácí násilí, posílily kapacitu azylových domů a počet jejich zaměstnanců, jakož i dobře vyškolených a genderově citlivých pracovníků donucovacích orgánů a soudců, zdravotníků a sociálních pracovníků;

36. se znepokojením bere na vědomí zoufalou situaci mladých žen ve věznicích, včetně mladistvých dívek ve věku od 14 do 16 let, které postrádají vzdělání a pracovní kvalifikaci a často je jim podáváno nadměrné množství léků a chybí jim dostatečná zdravotní péče; naléhavě vyzývá orgány Severní Makedonie, aby urychleně přijaly opatření s cílem zlepšit podmínky ve věznicích pro všechny vězně, omezit korupci a zastavit nelidské zacházení, častěji uplatňovaly probace a bývalé vězně opětovně začleňovaly do společnosti;
37. naléhavě vyzývá Severní Makedonii, aby plně provedla zprávu Evropské komise z roku 2023 proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI) o Severní Makedonii s cílem účinně řešit zjištěné porušování lidských práv;
38. vítá skutečnost, že vztahy mezi etniky jsou i nadále stabilní a pokračuje provádění Ochridské rámcové dohody; oceňuje úsilí Severní Makedonie o posílení ochrany práv menšin a zároveň ji vybízí k další finanční podpoře; požaduje odpovídající financování a personální obsazení institucí, které chrání práva nevětšinových komunit; vyzývá politické představitele menšinových komunit, aby nešířili štvavé etnické narativy, jež připomínají politiky, které v tomto regionu v nedávné minulosti způsobily obrovské utrpení a války; naléhavě vyzývá Severní Makedonii, aby plně provedla doporučení Poradního výboru k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin, pokud jde o strategii „Jedna společnost pro všechny a interkulturalismus“; vyzývá Severní Makedonii, aby poskytovala dostatečné finanční prostředky a lidské zdroje agentuře pro používání jazyků a agentuře pro uplatňování práv komunit; vyjadřuje politování nad tím, že Severní Makedonie neratifikovala Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků; očekává konečné rozhodnutí o sporném zákoně o používání jazyků, které může mít dopad na vztahy mezi etniky;
39. vítá pokrok, jehož tato země dosáhla při harmonizování svého legislativního a institucionálního rámce pro práva dítěte s *acquis* EU a mezinárodními normami v oblasti lidských práv; bere na vědomí pokrok při provádění strategie deinstitucionalizace a vítá úspěšné přemísťování dětí z ústavů do pěstounské péče nebo do domovů s malými skupinami; se znepokojením však bere na vědomí pokračující případy násilí na dětech a diskriminace dětí, a to i vůči

romským dětem; vyzývá proto Severní Makedonii, aby zřídila vnitrostátní orgán odpovědný za koordinaci všech politik souvisejících s prováděním Úmluvy OSN o právech dítěte a opčních protokolů této úmluvy;

40. vybízí Severní Makedonii, aby podnikla smysluplné kroky k uznání a začlenění národnostních menšin a komunit do své ústavy, k podpoře inkluzivnosti, ochraně rozmanitosti, potírání diskriminace a posílení sociální soudržnosti v souladu s evropskými hodnotami a demokratickými zásadami; vyzývá Severní Makedonii, aby všem etnickým komunitám v zemi plně garantovala rovná práva a rovné příležitosti;
41. konstatuje, že osoby se zdravotním postižením nadále čelí značným překážkám, neboť právní předpisy země stále nejsou v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením; vítá vnitrostátní strategii pro práva osob se zdravotním postižením na období 2023–2030 a důrazně vyzývá k jejímu řádnému provádění, a to i pokud jde o zajištění dostatečného počtu pedagogických asistentů, aby bylo možné účinně a hladce zapojit děti se zdravotním postižením do vzdělávacího procesu;
42. vítá první rozhodnutí soudu o nenávistných verbálních projevech proti komunitě LGBTIQ+, avšak důrazně vyzývá k systematickému stíhání všech případů nenávistných verbálních projevů, trestných činů z nenávisti a zastrašování a k začlenění nenávistných verbálních projevů do trestního zákoníku, jakož i k tomu, aby příslušné státní orgány vedly odpovídající statistiky o případech nenávistných verbálních projevů a trestných činů z nenávisti;
43. se znepokojením poukazuje na široce rozšířené nenávistné projevy v sociálních médiích, zejména na ty, které jsou namířeny proti Romům, osobám LGBTIQ+ a dalším marginalizovaným skupinám; naléhavě vyzývá všechny politické aktéry, aby v zájmu podpory lidských práv, zajištění důstojnosti a zavedení jasných a přístupných zákonných postupů v souladu s mezinárodními normami novelizovali zákon o evidenci obyvatel a zajistili rychlé a bezproblémové právní uznávání pohlaví na základě sebeurčení; doporučuje, aby v novém zákoně o základním vzdělávání byla zachována výslovná ochrana před diskriminací na základě pohlaví, sexuální orientace a genderové identity, čímž bude zajištěn soulad s vnitrostátními a mezinárodními závazky; vybízí Shromáždění Republiky Severní Makedonie, aby co nejdříve (opětovně) zřídilo aktivní meziparlamentní skupinu pro osoby LGBTIQ+, která by podporovala a prosazovala práva těchto osob;
44. vyzývá Severní Makedonii, aby zlepšila řízení migrace a soulad s acquis EU a řešila přetrvávající problémy s legální a nelegální migrací a dodržovala přitom základní lidská práva; vítá větší spolupráci v oblasti správy hranic a posílení schopnosti této země

řídít migrační toky a bojovat proti převaděčství migrantů, obchodování s lidmi a další organizované trestné činnosti; vybízí k dalšímu rozvoji azylových řízení a integračních politik a ke zlepšení podmínek přijímání žadatelů o azyl v souladu s migračními rámci EU; zdůrazňuje, že při řízení migrace je důležitá regionální spolupráce, a naléhavě vyzývá EU, aby za účelem účinného řešení problémů v oblasti migrace poskytla podporu ve formě zdrojů a technické pomoci, jakož i podporu týkající se budování kapacit;

45. vyzývá Severní Makedonii, aby zintenzivnila své snahy o potírání obchodování s lidmi, zejména dalším sladěním svého trestního zákoníku s *acquis* EU a prostřednictvím svých právních předpisů týkajících se drog;

Právní stát

46. s vážným znepokojením konstatuje, že výsledky země v boji proti korupci, včetně korupce na vysoké úrovni, se zhoršily, o čemž svědčí i její horší umístění v indexu vnímání korupce organizace Transparency International, a že k tomuto zhoršení došlo zejména v důsledku novelizace trestního zákoníku, která oslabila právní rámec, což vedlo k ukončení mnoha probíhajících případů; opakuje, že toto zhoršení poukazuje na naléhavou potřebu komplexních reforem; důrazně vyzývá k posílení protikorupčního rámce a zajištění účinné odpovědnosti prostřednictvím řádného vyšetřování, stíhání a odsouzení, a to zejména v případech korupce na vysoké úrovni; naléhavě vyzývá k přezkumu nedávných změn v trestním zákoníku týkajících se norem pro ukládání trestů a promlčecích lhůt, který by zajistil, že stíhání korupce nebude nepříznivě ovlivněno, zejména ve složitých případech a v případech korupce vysoce postavených osob;
47. připomíná, že je nutné mít k dispozici dostatek finančních a lidských zdrojů, aby se v souvislosti s osobami zastávajícími veřejné funkce zajistilo účinné a důsledné uplatňování mechanismů pro odrazování, prevenci, odhalování, vyšetřování a sankce prostřednictvím rozsáhlých opatření vztahujících se na střety zájmů, lobbying, etické kodexy a ochranu oznamovatelů;
48. konstatuje, že vnímaná úroveň důvěry v soudnictví je stále velmi nízká a je třeba více usilovat o to, aby se zabránilo nepatřičnému ovlivňování a zastrašování; zdůrazňuje, že při provádění strategií řízení lidských zdrojů do roku 2020 na soudech a státním zastupitelství nebylo dosaženo dostatečného pokroku; naléhavě vyzývá k řešení kritického nedostatku soudců a státních zástupců, který má dopad na kvalitu a účinnost soudnictví; vyzývá k posílení nezávislosti a transparentnosti soudních orgánů a k přidělení finančních prostředků, které jsou nezbytné k jejich účinnému fungování;

49. vyzývá k posílení Soudní rady a Rady státních zástupců a k vyčlenění nezbytných prostředků na zajištění jejich nezávislosti; důrazně vyzývá politické aktéry, aby přestali zasahovat do práce soudních orgánů;
50. se znepokojením konstatuje, že v oblasti předcházení korupci a boje proti ní nebylo dosaženo dostatečného pokroku a že finanční vyšetřování jsou i nadále problematická; podtrhuje, že korupce se dosud vážným způsobem promítá do klíčových oblastí politiky; vyzývá k výraznému posílení operační kapacity a spolupráce agentur odpovědných za boj proti organizované trestné činnosti a finanční trestné činnosti, mimo jiné zajištěním nezbytných finančních zdrojů; vybízí Severní Makedonii ke zlepšení boje proti organizované, hospodářské a kybernetické trestné činnosti prostřednictvím silnějšího partnerství s agenturou Europol, Evropským centrem pro boj proti kyberkriminalitě a s agenturou Eurojust; vyzývá Severní Makedonii, aby zvýšila své úsilí v boji proti praní peněz;
51. žádá, aby byla přijata veškerá opatření, která jsou nezbytná pro účinný boj proti organizované trestné činnosti; naléhavě vyzývá orgány, aby pomocí Národního koordinačního centra pro boj proti organizované trestné činnosti zlepšily koordinaci své činnosti a přidělily nezbytné finanční a personální zdroje základnímu státnímu zastupitelství pro organizovanou trestnou činnost a korupci; zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost a zdroje na odhalování systémů praní peněz;
52. se znepokojením bere na vědomí částečné sladění Severní Makedonie s *acquis* EU v oblasti boje proti organizované trestné činnosti; opakuje svou výzvu k dalšímu sbližování s *acquis* EU a k provádění systematických finančních vyšetřování, v jejichž rámci by se důrazněji uplatňovaly postupy zmrazování, konfiskace a správy nezákonně nabytého majetku;
53. vyzývá k důkladnému a transparentnímu vyšetření požáru nočního klubu v Kočani, k němuž došlo dne 16. března 2025, aby bylo možné postavit odpovědné osoby před soud; rovněž vyzývá k aktualizaci a důslednému provádění právních předpisů s cílem zabránit podobným tragédiím a zajistit lepší bezpečnost veřejnosti a dodržování právních předpisů na ochranu občanů;
54. vyzývá k urychlenému provedení probíhajících reforem v oblasti bezpečnosti a zpravodajství a k posílení nezávislosti bezpečnostních a zpravodajských orgánů prostřednictvím vhodných regulačních rámců, přičemž by měly být zlepšeny i mechanismy demokratického dohledu; se znepokojením konstatuje, že Národní bezpečnostní agentura je stále umístěna v prostorách ministerstva vnitra, což zpochybňuje její status nezávislého orgánu státní správy;

55. oceňuje pevné odhodlání Severní Makedonie bojovat proti hybridním hrozbám; vítá iniciativu vlády vytvořit vnitrostátní strategický rámec pro boj proti dezinformacím a přijetí národní strategie pro kybernetickou bezpečnost na období 2025–2028; vyzývá k dalšímu úsilí o budování odolnosti vůči zahraničnímu vměšování a manipulaci s informacemi; zdůrazňuje, že je třeba pracovat na národní strategii pro budování odolnosti vůči dezinformacím, které pro stát představují bezpečnostní hrozbu, a to mimo jiné prostřednictvím důraznějších opatření kybernetické bezpečnosti, strategické komunikace, vzdělávání a mediální gramotnosti; vyzývá k plnému zprovoznění mechanismů EU, jako je systém rychlého varování, který by během klíčových demokratických procesů, včetně voleb, v reálném čase odhalil zlovolné zahraniční vměšování;
56. je hluboce znepokojen tím, že se Severní Makedonie a další země západního Balkánu přistupující k EU staly obzvláště vyhledávaným terčem zahraničních zásahů a dezinformačních kampaní, které mají původ v Rusku a Číně a patří k nim také hybridní hrozby, strategická korupce, neprůhledné finanční toky a nátlakové investiční praktiky; je znepokojen úlohou maďarské a srbské vlády při prosazování geopolitických cílů Číny a Ruska; v této souvislosti bere na vědomí riziko závislosti na Číně v důsledku asymetrických úvěrových smluv, jakož i nedávného úvěru poskytnutého maďarskou bankou Eximbank, který zjevně pochází z Číny;

Sociálně-ekonomické reformy

57. doporučuje, aby Severní Makedonie nadále podnikala kroky ke zlepšení podnikatelského prostředí a infrastruktury, posílení vzdělávání a digitální infrastruktury, zlepšení systémů sociální ochrany a jejich propojení s iniciativami v oblasti zaměstnanosti; vítá začlenění reforem souvisejících s lidským kapitálem do programu reforem v rámci plánu růstu a vyzývá Severní Makedonii, aby vynaložila dostatečné úsilí na provedení těchto reforem s cílem dosáhnout udržitelných výsledků v rozvoji lidského kapitálu dětí a mladých lidí coby základu odolných společností a udržitelného růstu;
58. vítá přijetí programu reforem a víceletého pracovního programu v rámci Nástroje pro reformy a růst pro Severní Makedonii, který podpoří malé a střední podniky, omezí byrokracii a digitalizuje systém státní správy, a vítá rovněž kroky uvedené v programu reforem, pokud jde o zavádění digitální infrastruktury a nový zákon o elektronických komunikacích, sladění vnitrostátních právních předpisů s příslušným *acquis* EU a udržení souladu s celosvětovým přechodem k digitalizaci;
59. vybízí k aktivačním strategiím na trhu práce, které by byly zaměřeny na mladé lidi, dlouhodobě nezaměstnané a osoby s nízkou kvalitací, ale i na ženy, osoby se zdravotním postižením a Romy, a vyzývá

k řádnému posouzení těchto opatření; bere na vědomí dlouhodobé zlepšení míry nezaměstnanosti, konstatuje však, že to musí být doprovázeno růstem reálných mezd, zlepšením pracovních podmínek a ochranou práv pracovníků, včetně práv odborů; vyzývá k plnému uplatňování zákona o smírném urovnávání pracovních sporů;

60. vybízí Severní Makedonii, aby pokračovala v přechodu k digitalizaci, zejména tím, že bude pracovat na zlepšení digitálních dovedností všech občanů a poskytne on-line přístup k veřejným službám; uznává demografické výzvy, jimž Severní Makedonie čelí, včetně úbytku obyvatelstva, emigrace mladých odborníků a stárnoucí pracovní síly, a zdůrazňuje, že je třeba řešit problém odlivu mozků, zejména v oblasti lékařství, technologií a vzdělávání; vyzývá k provádění konkrétních politik s cílem zvrátit odliv mozků, posílit sociální politiky vstřícné k rodinám a přilákat obyvatele ke zpětné migraci; vybízí ke spolupráci s EU na strategiích demografické odolnosti, včetně pobídek na trhu práce, podpory bydlení pro mladé rodiny, investic do vzdělávání a rozvoje dovedností, které budou odpovídat budoucím potřebám trhu práce; vyzývá k větší podpoře inovací a konkurenceschopnosti;
61. vítá pozitivní dopad záruky pro mladé lidi na snížení nezaměstnanosti mladých lidí; vyzývá Severní Makedonii, aby zintenzivnila své úsilí o snížení nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15 až 24 let, která je stále vysoká a dosahuje 29,3 %; zdůrazňuje, že je třeba řešit sociální výzvy, zabezpečit kvalitní politiky zaměstnanosti, podporovat vzestupnou sociální soudržnost a sbližování s normami EU a motivovat k pokroku, pokud jde o zásady evropského pilíře sociálních práv;
62. vítá úsilí o změnu pracovního práva; vyzývá k plnému sladění zákona o pracovních vztazích se směrnicemi EU, aby bylo účinně zaručeno právo na stejnou odměnu za stejnou práci, zajištěna transparentnost odměňování a posílena ochrana před diskriminací v souvislosti s těhotenstvím a mateřstvím; trvá na tom, že je třeba posílit pravomoci a kapacity státního inspektorátu práce, aby byla zajištěna účinná ochrana práv pracovníků a existovaly záruky zabraňující diskriminaci na pracovišti;
63. chválí Severní Makedonii za připojení k jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA) a pokládá to za důležitý krok k hlubší finanční integraci s evropským trhem a umožnění rychlejších a efektivnějších přeshraničních transakcí; naléhavě vyzývá Severní Makedonii, aby zavedla strukturální reformy s cílem posílit ekonomiku a zajistit udržitelnost zadlužení země;
64. vítá výzvy k tomu, aby se všechny země západního Balkánu při nejbližší příležitosti staly rychlé součástí jednotného digitálního trhu EU, což by zásadním přispělo ke vzniku bezpečného digitálního prostředí;

65. naléhavě vyzývá orgány, aby plně uplatňovaly stávající zákonná ustanovení v souvislosti se zajištěním přístupu k základním zdravotnickým službám se zvláštním důrazem na sexuální a reprodukční zdraví žen, matek a dětí a aby odstranily překážky spojené s geografickými, finančními nebo jinými obtížemi; požaduje cílená opatření na podporu zranitelných skupin žen, pokud jde o jejich přístup ke zdravotní péči, a to včetně romských žen, žen na venkově a žen žijících v chudobě;
66. vítá pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění strategie pro začleňování Romů na období 2022–2030; vyjadřuje však politování nad tím, že strategie nestanovila jasný přístup v otázce účasti Romů ve společnosti, posílení jejich postavení a budování kapacit; vyzývá odpovědné orgány, aby prováděly příslušné akční plány a na jejich základě zajistily řádné monitorování a smysluplnou a transparentní účast organizací občanské společnosti, zejména z romské komunity;

Životní prostředí, biologická rozmanitost, energetika a doprava

67. vítá fakt, že v roce 2025 byl přijat energetický zákon, a zdůrazňuje jeho význam pro zaručení bezpečných, zabezpečených a kvalitních dodávek energie i pro vytvoření účinného, konkurenceschopného a finančně udržitelného energetického odvětví; vybízí příslušné orgány, aby na této ambiciózní cestě pokračovaly, a připomíná, že k úplnému splnění cílů v oblasti energetické účinnosti, obnovitelné energie, bezpečnosti dodávek a snižování emisí je zapotřebí dalších kroků; naléhavě vyzývá orgány Severní Makedonie, aby sladily své právní předpisy týkající se životního prostředí a změny klimatu s *acquis* EU a zajistily jejich prosazování; se znepokojením konstatuje, že v oblasti klimatu nebyl učiněn pokrok a že se čeká na přijetí klíčových právních předpisů; zdůrazňuje, že je třeba, aby problematika rovnosti žen a mužů a sociálního začlenění byla zohledňována při plánování opatření v oblasti klimatu, aby byly ženy, domácnosti s nízkými příjmy a marginalizované komunity aktivně konzultovány a i ony měly z transformace rovnocenný prospěch;
68. vítá finanční a technickou podporu, kterou Severní Makedonii i nadále poskytuje Evropská investiční banka, včetně podpory zaměřené na strategické infrastrukturní projekty, jako je VIII. a X. železniční koridor, čistírna odpadních vod ve Skopji a rozvoj městské vodohospodářské infrastruktury; vyzývá k inkluzivní a spravedlivé transformaci, při níž by byly chráněny sociálně zranitelní občané a jež by proběhla prostřednictvím financování ekologické transformace z veřejných a soukromých zdrojů, plného zprovoznění specializovaných mechanismů financování a využití podpory EU a mezinárodních subjektů; zdůrazňuje, že je třeba řešit problém nedostatku specializovaných pracovníků a slabé institucionální a administrativní kapacity, který oslabuje kontrolu kvality a odpovídající provádění posuzování vlivů na životní prostředí;

69. konstatuje se znepokojením, že kvalita ovzduší a vody a nakládání s odpadními vodami jsou pro tuto zemi stále obzvláště problematické; naléhavě vyzývá ústřední vládu a místní orgány, aby dělaly více pro zlepšení kvality ovzduší a snížení potenciálně smrtelného znečištění; připomíná, že situace je obzvláště alarmující ve Skopji, která je dlouhodobě jedním z nejvíce znečištěných měst v Evropě;
70. uznává velký potenciál Severní Makedonie jako regionálního centra z hlediska využívání obnovitelných zdrojů energie; naléhavě Severní Makedonii vyzývá, aby plně sladila své posuzování vlivů na životní prostředí s *acquis* EU a aby zvláštní důraz kladla na sekundární právní předpisy týkající se projektů malých vodních elektráren;
71. zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí, aby se ochrana životního prostředí stala prioritou; důrazně vyzývá příslušné orgány, aby přijaly nezbytné právní předpisy a zintenzivnily opatření v oblasti biologické rozmanitosti, vody, ovzduší a klimatu a nakládání s odpady v regionech, a to mimo jiné prostřednictvím komplexního posouzení dopadů, důsledného stíhání trestných činů proti životnímu prostředí a řádné konzultace s veřejností, která umožní smysluplné a transparentní zapojení místních komunit, nevládních organizací a vědeckých institucí;
72. vyzývá Severní Makedonii, aby zavedla zákonnou ochranu lokalit, které jsou na základě Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (Bernská úmluva) součástí do programu Smaragd, a aby je chránila před projekty, které poškozují životní prostředí; vybízí zemi, aby rozšířila své chráněné oblasti, a splnila tak cíle celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu; opakuje, že je naléhavě nutné přijmout zákon o opětovném vyhlášení národního parku Mavrovo, aby se zde zajistilo pokračování a dokončení zásadních ochrannářských opatření; vybízí Severní Makedonii, aby zařadila obec Jablanica na seznam chráněných oblastí, a zajistila tak ochranu stanovišť, která jsou klíčová pro přežití druhů;
73. vybízí orgány Severní Makedonie, aby s cílem chránit biologickou rozmanitost zavedly přísnější strategie pro ochranu a řízení stanovišť ohrožených druhů, jakož i druhů jako takových, zejména rysa balkánského, a důsledně vymáhaly dodržování zákonů stíhajících trestnou činnost poškozující volně žijící a planě rostoucí druhy, zejména nezákonné zabíjení a pytláctví;
74. vítá pokračující spolupráci Severní Makedonie s Kosovem a Albánií v souvislosti s přeshraničním národním parkem v pohoří Šar planina; vybízí Severní Makedonii, aby zintenzivnila a urychlila spolupráci se sousedními zeměmi na vyhlásování přeshraničních chráněných oblastí a přípravě ucelených přeshraničních plánů řízení;

75. zdůrazňuje, že je nutné řešit finanční problémy národních parků, aby bylo možné zlepšit některé aspekty, například lidské zdroje a celkové řízení, a posílit tak úlohu národních parků při ochraně biologické rozmanitosti, poskytování možností k rekreaci a podpoře místních ekonomik;
76. vítá pokrok dosažený při výstavbě VIII. a X. koridoru transevropské dopravní sítě (TEN-T) a oceňuje dokončení rychlostní silnice spojující města Kriva Palanka, Dlabočica a Stracin; naléhavě nicméně vyzývá orgány Severní Makedonie, aby se více zasazovaly o přednostní využívání udržitelné dopravy a zintenzivnily snahy o modernizaci energetické infrastruktury, aby se mohla stát součástí evropských sítí, jakož i o zajištění regionálního dopravního propojení s cílem vyřešit přetrvávající zpoždění v rozvoji kritické infrastruktury, a to i prostřednictvím dvoustranných jednání; vyzývá Komisi, aby v případě potřeby byla v tomto úsilí nápomocná;
77. vyzývá k dalšímu úsilí o urychlení pokroku na všech prioritních úsecích hlavní železniční i silniční sítě, a to i zvýšením počtu hraničních přechodů všude, kde je to možné; upozorňuje na strategický význam VIII. koridoru pro geostrategickou autonomii EU a NATO, neboť slouží jako klíčová logistická trasa podél jižního křídla NATO;

Regionální spolupráce a zahraniční politika

78. vítá cenný a významný přínos Severní Makedonie k regionální spolupráci a stabilitě díky jejímu zapojení do regionálních ekonomických a diplomatických iniciativ, jako je berlínský proces, plán růstu pro západní Balkán a uplatňování dohod o společném regionálním trhu, a zdůrazňuje význam jejich inkluзивity;
79. oceňuje odhodlání této země rozvíjet dobré sousedské vztahy a uznává její úlohu jako vzoru pro mírové řešení dvoustranných sporů prostřednictvím dialogu a vzájemného porozumění; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je důležité, aby všechny strany plně a v dobré víře prováděly mezinárodní dohody a dosahovaly hmatatelných výsledků, včetně Prespanské dohody s Řeckem a smlouvy o přátelství, dobrých sousedských vztazích a spolupráci s Bulharskem; vyzývá k pevnému závazku k dialogu a spolupráci se sousedními zeměmi s cílem posílit regionální stabilitu a vzájemnou důvěru; vyzývá k další podpoře mezilidských kontaktů v celé jihovýchodní Evropě;
80. vyjadřuje znepokojení nad projektem takzvaného „srbského světa“ a nad otevřenou obhajobou a propagací tohoto konceptu některými představiteli vlády Severní Makedonie; odsuzuje účast na setkáních, která se snaží vytvořit sféru vlivu narušující svrchovanost zemí a stabilitu tohoto regionu;

81. připomíná, že je nutné otevřít archivy jugoslávských tajných služeb (UDBA a KOS), které se nacházejí v Severní Makedonii a v Srbsku; zdůrazňuje, že s cílem transparentně se vypořádat s totalitní minulostí a posílit demokracii, odpovědnost a instituce na západním Balkáně je třeba otevřít tyto archivy v celém regionu;
82. vítá trvalé odhodlání Severní Makedonie zasazovat se o euroatlantickou bezpečnost; oceňuje aktivní úlohu Severní Makedonie v OBSE, zejména její předsednictví v OBSE v roce 2023 ve složité geopolitické situaci, a cení si významného přínosu k misím EU pro řešení krizí a vojenským operacím; oceňuje příklon Severní Makedonie k zahraniční, bezpečnostní a obranné politice EU, včetně její jasné reakce na ruskou útočnou válku proti Ukrajině, kdy se připojila k restriktivním opatřením EU vůči Rusku a Bělorusku a poskytla podporu Ukrajině; vítá uzavření partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany s EU v roce 2024;
83. vyjadřuje však politování nad tím, že Severní Makedonie byla jedinou zemí západního Balkánu, která se na Valném shromáždění OSN v únoru 2025 zdržela hlasování o evropské rezoluci o Ukrajině a místo toho podpořila rezoluci USA spolu se zeměmi, jako je Gruzie a Maďarsko, což je negativním signálem, pokud jde o podporu společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU ze strany Severní Makedonie a podporu společného evropského závazku prosazovat mír, mezinárodní právo a demokratické zásady;
84. považuje členství Severní Makedonie v NATO za podstatný geostrategický přínos k regionální bezpečnosti a euroatlantické stabilitě, mimo jiné prostřednictvím aktivní účasti této země na misích a operacích NATO a její strategické úlohy při podpoře míru a spolupráce na západním Balkáně, ale i prostřednictvím probíhající modernizace jejích ozbrojených sil a reforem týkajících se řešení krizí, kritické infrastruktury a kybernetické obrany; zdůrazňuje, že členství v NATO posiluje obranné schopnosti Severní Makedonie, zlepšuje koordinaci bezpečnosti se spojenci v EU a NATO a slouží jako odstrašující prostředek ve vztahu k vnějším snahám o destabilizaci; vybízí Severní Makedonii, aby prohloubila spolupráci s EU a NATO na boji proti hybridním hrozbám, mimo jiné koordinací kybernetické bezpečnosti, společným sledováním dezinformací a budováním odolnosti, a aby i nadále pracovala na odrazování od vnějších pokusů o destabilizaci; vybízí Severní Makedonii, aby pokračovala v investicích do modernizace obrany a sladění se strategickými prioritami NATO, a dále tak upevňovala svou roli spolehlivého bezpečnostního partnera;
85. vítá dohodu o snížení roamingových poplatků, která byla uzavřena na summitu EU a zemí západního Balkánu v Tiraně; v této souvislosti vyzývá orgány, soukromé subjekty a všechny zúčastněné strany, aby přispěly ke splnění dohodnutých cílů, tj. výrazného snížení poplatků za datový roaming mezi západním Balkánem a EU a dalšího snížení,

které by do roku 2027 vedlo k cenám blízkým domácím cenám; vítá zahájení první realizační fáze plánu pro roaming mezi západním Balkánem a EU;

◦

◦ ◦

86. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení předala předsedovi Evropské rady, Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a prezidentce, vládě a Shromáždění Republiky Severní Makedonie.